

Formal responses were received from:
Derbyniwyd ymatebion ffurfiol gan:

CLLrs Cunnah, Elsmore and Patel (Treganna)

We write in response to the two consultations on the above proposed changes for the 2021/22 school year.

Preliminary points

The first point we wish to make is to recognise that we are fortunate in Canton to have two great Welsh-medium primary schools within our ward. Both Ysgol Gymraeg Treganna (Treganna) and Ysgol Gymraeg Pwll Coch (Pwll Coch) provide an excellent education for children both in Canton and those coming from other nearby areas.

We agree with the consultation's initial principle that there is a need for a workable proposal to be taken forward as soon as possible. A catchment must be created for the new Ysgol Gymraeg Hamadryad (Hamadryad) in order to provide a level of certainty for this school and its neighbouring schools. As a result of the founding of Hamadryad and the impending creation of its catchment, we agree also that changes must be made to balance the catchment areas of those nearby Welsh-medium primary schools.

Within our ward, the only proposed boundary change is that between Treganna and Pwll Coch. We note that the consultation document presents two options for the boundary change, Option A and Option B. Some areas in our ward (to the east of Alexandra Road, Market Street and Rectory Road) would move under the proposals from the catchment of Treganna to that of Pwll Coch in both Option A and Option B. The different boundaries proposed under Option A and Option B encompass areas that are wholly within the Canton ward.

Protection for all residents through changes to oversubscription criteria

For those families with only-children or eldest siblings who will be new to schooling from 2021 onwards, or those who are moving into the area with school-age children, since we consider both Treganna and Pwll Coch to be great schools, for these families we do not consider that it will make a detrimental difference where the catchment boundary falls within our ward.

For those families who already have older children attending Welsh-medium schools, our first priority is for all Canton residents to have protection from unnecessary inconvenience and anxiety over their children's expected pathway through Cardiff's schools. In practice, because any proposal resulting from the consultation is likely to result in parts of Treganna's catchment being transferred to Pwll Coch, and Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr's (Plasmawr) catchment to Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Glantaf), we believe there should be additional protections in place for families with children currently attending either Treganna or Plasmawr. The additional protections that we believe are required can be achieved by simple changes to the secondary school oversubscription criteria.

Looking first at the current primary school oversubscription criteria, we note that Point 5 gives priority to children who have a sibling attending a particular school admitted before any catchment area change, over and above those children in the catchment without an older sibling. In practice, this means it is extremely unlikely that any family with older children in Treganna, who are affected by any catchment area change, would fail to have a place in Treganna for their younger children. We support and hope for the continuation of this criteria.

Looking next to secondary school catchments, there are no similar protections in the oversubscription criteria with regard to siblings. We would like to see changes in the criteria that reflect Point 5 in the primary school oversubscription criteria – i.e. that those with older siblings have priority. Although we can understand that secondary school pupils are by and large able to travel more independently, we still believe that for many reasons it is both important to wellbeing, and convenient for families if their children attend the same school should they wish them to.

We also believe that there should be an additional protection in the oversubscription criteria for pupils already enrolled at Treganna, regardless of whether they have an older sibling. Since the numbers forecast as being impacted by a proposed catchment boundary change are relatively small, and Treganna is a three-form entry school, we are aware of pupils who may be the only child in their class affected by this change. We feel it is unnecessarily unfair for this minority of parents and pupils who may have long expected to attend Plasmawr, to have cause for anxiety about going to a different secondary school than their classmates as a result of the local authority's decision to change catchment areas partway through their school careers. Therefore, we would like to see this reflected in the oversubscription criteria.

We understand that based on the local authority's forecasted pupil numbers in the consultation document, Plasmawr is likely to be undersubscribed, while Glantaf may be oversubscribed. Therefore, we believe that formalising the right for current Treganna pupils to attend Plasmawr will have the important benefit of providing some formal assurance to a small number of Canton residents, while having little or no impact on the balance of secondary school places.

Balancing numbers in primary schools

If, as we hope, the concerns of our residents can be met by changes to oversubscription criteria as set out above, our second priority would be to aim for a fair balance between the numbers in the catchment for each affected school. We believe that, on the whole, the local connection to primary school catchments is more important than that of secondary schools, and that, in the worst-case scenario, if disruption does occur it is more manageable with older pupils attending secondary school. Therefore, we hope the decision on the boundary will be taken first and foremost on the basis of the needs of both local primary schools and their pupils.

Mark Drakeford - Aelod Cynulliad dros Orllewin Caerdydd

I am writing in response to the draft catchment areas for Welsh-medium primary schools for 2021-22, specifically with regard to Ysgol Treganna, Ysgol Pwll Coch and Ysgol Nant Caerau, all of which are in my constituency, and the associated change to

the catchment areas for Ysgol Plasmawr and Ysgol Glantaf. I note that point five of the existing primary school oversubscription criteria¹ will still apply under the proposed arrangements, prioritising children with an older sibling already attending a school who were admitted before a catchment area change. It would be helpful for the Council to be clearer that this virtually guarantees younger siblings a place at the same school as an older sibling, if the family have been affected by the boundary change. The absence of such an assurance in the consultation document has led to anxiety among some affected parents that this would not be the case.

I also note that point five of the existing primary school oversubscription criteria is not replicated in the current or proposed secondary school oversubscription criteria. I feel replicating this point in the secondary school criteria would be a valuable addition in the current circumstances, further reassuring parents that any younger children will be able to attend the same secondary school as older siblings.

Furthermore, I hope the Council will consider adding another additional point to the secondary school oversubscription criteria, which is specific to this context, so that children affected by the proposed changes will be able to continue to secondary school with the rest of their peer group from primary school. In practice this would mean that any children in affected areas who are already attending Ysgol Treganna would be prioritised for places at Ysgol Plasmawr and those already attending Ysgol Pwll Coch would be prioritised for places at Ysgol Glantaf, in the same way as under the existing catchment areas.

It is important to consider that no Welsh-medium secondary schools were oversubscribed this year, that only Ysgol Glantaf is projected to be oversubscribed in upcoming years, and that the number of families affected by the proposed changes will be relatively small. It is therefore unlikely that any of the suggestions made here will have a significant impact on overall admissions numbers, but they would provide valuable assurances to the affected families.

¹5. Children who have a brother or sister attending the school, admitted before catchment area change
'a) Where an older sibling was admitted to and continues to attend a school that was previously the catchment area school for the home address of the family at the time of the older sibling's admission, if the parent applies, the Council will give priority to younger siblings to the former catchment school. 'b) Where an older sibling was admitted to and continues to attend a newly established community school without a determined catchment area, if the parent applies, the Council will give priority to younger siblings to this school.'

Pennaeth Ysgol Gynradd Moorland

I am not sure if you are consulting on the whole policy or just the bits that have changed but I feel very strongly about the issue below and would like to raise it as an on-going concern.

I have copied this paragraph from the policy:

“Cardiff Council is committed to equality of opportunity and to eliminating discrimination. In respect of admissions to schools, all pupils and prospective pupils are treated equitably, regardless of gender, race, ethnicity, culture, nationality,

language, ability / disability or religious / non-religious belief. Steps are taken to ensure that admission procedures do not unfairly advantage or disadvantage any groups through the application of rules or conditions that cannot be complied with equally by all."

I believe that the on-line application process is potentially discriminatory towards vulnerable groups and I am keen to work more closely with the Council to improve admissions processes.

If parents cannot read or write and do not have email addresses then they are clearly going to find it harder to apply than the majority of the population. This obviously affects new arrivals to the UK, Gypsy, Roma and Travellers and some BME groups disproportionately. We have also found that some parents with mental health difficulties have been caused undue stress by this process and fail to get their applications in on time. My views are supported by the circumstances of many of the families who continue to remain on our waiting list for a place in our current reception class, some of whom have not sent their children to reception at all as they cannot get a place in Moorland. At the other end of the spectrum, we have families living way out of catchment who do get places for their children as they are easily able to comply with the requirements of the process. They take precedence over those children living really close to the school and with children with siblings already in the school, who have failed to get their applications in on time because they have struggled with the process. It is also a huge additional workload for staff in schools like Moorland, trying to support families to set up email addresses and find ways of helping them to remember their passwords.

I am pleased that the Council has committed to work together and to engage in further discussion around this issue, and that steps will be taken to assist our most vulnerable families. I trust that these measures will be in place in good time for the next intakes.

Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Hamadryad

Ysgrifennaf atoch ar ran Ysgol Hamadryad mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar ddalylchoedd ysgolion.

Mae Ysgol Hamadryad bellach wedi ei wreiddio'n gadarn yng nghymunedau Grangetown a Tre-Biwt ac yn llwyddo i ddenu nifer cynyddol o ddisgyblion o bob cefndir i ddewis addysg Gymraeg. Ry'n ni'n falch iawn o'r llwyddiant yma ac yn falch i nodi fod y ddau opsiwn a gynigir o ran dalylchoedd yn sefydlu Grangetown a Thre-Biwt fel dalylch i Ysgol Hamadryad. Mae hyn yn gwbl addas ac yn adlewyrchu'n glir y patrwm o ddewis gan rhieni a gwarcheidwaid.

Mae rhai materion ynghylch cynllunio tymor canolig ar gyfer twf addysg Gymraeg yn Grangetown a Thre-Biwt a byddaf yn ysgrifennu ar wahân i'r Cynghorydd Sarah Merry am y materion hyn gan nad ydynt yn ymwneud gyda dalylch yr ysgol.

Tra ein bod yn gefnogol iawn i'r dalylch arfaethedig i Ysgol Hamadryad, rydym yn pryderu am sut fydd y dalylch Ysgol Cyfun yn gweithio yn ymarferol. Mae Hamadryad yn rhan o glwstwr Glantaf ac rydym wedi disgwyl taw i Ysgol Glantaf y byddai disgyblion o Hamadryad yn mynd maes o law. Ond, erbyn hyn deallwn fod

Ysgol Glantaf yn bur llawn o ran niferoedd a ragamcenir. O ganlyniad i hyn mae peryg na fyddai rhai plant o ysgolion sydd fod i fwydo Ysgol Glantaf yn cael lle yn yr ysgol. Oherwydd safle daearyddol Hamadryad, mae'n bosib iawn tawn plant o Ysgol Hamadryad fyddai'r pellaf o Lantaf ac felly plant Hamadryad fyddai'r cyntaf i golli allan ar le yn Glantaf. Rydym yn pryderu am hwn yn gyffredinol, ond carwn hefyd bwysleisio effaith cydraddoldeb hyn. Mae Hamadryad yn falch iawn ei bod yn ysgol gymunedol sy'n denu plant o bob cefndir. Mae gennym ganran uchel o ddisgyblion o gefndiroedd nad sydd yn wyn Brydeinig / Cymreig - ac rydym yn ymfalchio yn y ffaith ein bod yn cyflwyno addysg Gymraeg i nifer o deuluoedd sydd heb brofi addysg Gymraeg o'r blaen. Mae peryg gwirioneddol felly taw'r plant fydd yn cael eu gwrthod o Lantaf yw plant Hamadryad o Dre-Biw - nifer fawr ohonynt o gefndir Du a Lleiafrif Ethnig. Braidd fod angen dweud y byddai sefyllfa o'r fath yn gwbl annerbyniol.

Gan obeithio yn fawr iawn y bydd modd i chi ystyried y sylwadau yma wrth gytuno ar y trefniadau yn derfynol,

Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Gymraeg Nant Caerau

Rwy'n ysgrifennu ar ran Llywodraethwyr Nant Caerau er mwyn ymateb yn swyddogol i'r ymgynghoriad diweddar ar newidiadau arfaethedig i ddalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd.

Barn y corff yw ein bod yn cymeradwyo rhan fwyaf o'r newidiadau dalgylchoedd sy'n cael eu cynnig ar gyfer Hamadryad, Pwll Coch a Threganna – maent yn ddatblygiad synhwyrol i'r galw yng ngorllewin Caerdydd, ac mae'n galonogol gweld y twf, ac ymateb y Cyngor iddo.

Rydym hefyd yn cefnogi ymateb cynhwysfawr RHAG ar y mater. Rydym yn parchu eu harbenigedd hwy ar addysg Gymraeg yn y brifddinas, ac felly ni wnawn ymhelaethu ymhellach ar y newidiadau i ysgolion cynradd eraill gorllewin Caerdydd.

Ond, fel Corff Llywodraethol Nant Caerau, rydym am fynegi pryder am golli darn o'n dalgylch ni yn ne Caerau o amgylch Pont Trelai, heb unrhyw ran arall o'r ardal yn cael ei ychwanegu. Er ein bod yn deall bod angen addasu dalgylch Treganna, rydym yn poeni y bydd hyn yn effeithio ar niferoedd Nant Caerau, yn enwedig gyda'r cynlluniau i'w hystemyn yn ddwy ffrwd fel rhan o ddatblygiadau Band B y Cyngor. Rydym hefyd yn ymwybodol y gall hyn gael ei ddehongli fel diffyg parch gan rieni'r ardal – unwaith eto, rhoddir blaenoriaeth i ysgolion mewn ardaloedd eraill.

Dalgylch gyfyng iawn sydd gennym ar hyn o bryd, ac o dan y system bresennol, mae teuluoedd sydd yn byw daflaid carreg o'r ysgol (ochr Trelai o Heol y Bontfaen) yn gorfod anfon eu plant filltiroedd i fwrdd i Goed y Gof os ydynt am addysg Gymraeg. Mae hyn wedi creu tensiwn a diflaster yn y gorffennol, gyda theuluoedd cyfagos oedd wedi cael lle i'r plentyn hynaf yn gorfod eu symud o Nant Caerau gan nad oedd lle i frawd neu chwaer flwyddyn neu ddwy yn ddiweddarach, er eu bod yn byw o fewn pellter cerdded. Mae hyn wedyn yn cyfrannu at dagfeydd traffig diangen, a fydd yn gwaethygu unwaith fydd yr holl stadau tai newydd yn yr ardal gyfagos wedi eu cwblhau.

Rydym felly yn cynnig fod y Cyngor yn ystyried addasu rhan o ddalgylch Coed y Gof ac yn ei gynnwys yn nalgylch Nant Caerau (h.y. ardal Trelai rhwng y fynwent, hyd at Goed Plymouth, ac i lawr at lle mae Grand Avenue yn cwrdd a Heol y Bontfaen ger yr orsaf dân). Hyn i sicrhau y bydd dalgylch digon mawr i gynnal y ddwy ffrwd arfaethedig, ac i barhau gyda'r newididdu adeiladol yn yr ymgynghoriad hwn fel bod dalgylchoedd gorllewin Caerdydd i gyd yn gwneud synnwyr, yn ddaeryddol, yn gymdeithasol, yn ecolegol ac yn economaidd.

Yn olaf, rydym yn bryderus hefyd am y cynlluniau i newid dalgylchoedd ysgolion uwchradd Gymraeg. Y gofid yw'r darlun mae hyn yn greu – mae'n edrych yn debyg y bydd cefndir cymdeithasol ac economaidd dalgylch arfaethedig Plasmawr yn ogwyddo'n ormodol tuag at ardaloedd heriol, tra byddai dalgylch Glantaf yn ogwyddo tuag at y cymunedau mwy llewyrchus hynny yn Llandaf a Threganna. Gall hyn gael effaith andwyol ar sut y gwelir statws addysg uwchradd Gymraeg yn ardal Trelai a Chaerau, a gall ddilyn at ddirwyriad yn y niferoedd sydd am anfon eu plant i Ysgol Nant Caerau. Dylid gofalu, cyn belled a bo modd, i gynnwys cymysgedd o gymunedau amrywiol yn nalgylchoedd y ddwy ysgol uwchradd, Plasmawr a Glantaf. Dyna gryfder darparaieth addysg Gymraeg dros y blynyddoedd: gofalu fod cyfleoedd cyfartal ar gael i bawb.

Ysgol Gymraeg Pwll Coch – Pennaeth, ar ran y Corff Llywodraethol

1. The Governing Body is pleased that Welsh Medium Education in the Capital City is thriving and fully supports the creation of a catchment area for Ysgol Hamadryad.
2. We welcome the Local Authority's consultation on proposals to change catchment areas for Welsh Medium Schools in Cardiff.
3. Ysgol Gymraeg Pwll Coch has seen falling rolls in recent years as a result of developments in the provision of Welsh Medium Primary Education in the local area.
4. We support the re-balance of catchment areas which will increase and stabilise the number of pupils admitted to Ysgol Gymraeg Pwll Coch and other schools.
5. In light of the proposed creation of a catchment area for Ysgol Hamadryad, we request a significantly increased catchment in the Canton area to mitigate the loss from our current catchment boundary. We feel that Ysgol Treganna will benefit significantly from the residential development at 'The Mill' and parts of Ely.
6. The Governing Body is clear that Welsh Medium pupil numbers across the city are not decreasing as the consultation document states and that this has not been the pattern of previous years. We believe that a decline in uptake has only been the case for one year and that the predicted future demand for Welsh Medium school places has been based upon this. This is misleading in respect of predicting the suitability of catchment areas in the short and long

term.

7. We are in favour of a provision being added to the Local Authority's Admissions Policy to prioritise admission for children who already have siblings attending a Welsh Medium Primary and/or Secondary School.
8. Having considered the options, the Governing Body is strongly in favour of the following being included as part of Ysgol Gymraeg Pwll Coch's catchment area:
 - Areas included in both Options A and B;
 - Cathedral Road and surrounding roads;
 - As far south as possible towards Grangetown.
9. We feel that neither Option A or B alone would provide Ysgol Gymraeg Pwll Coch with sufficient pupil numbers to operate as a two form entry school.
10. The Governing Body is clear that our new catchment area must increase pupil numbers to allow us to function as a two form entry school with an admissions number of 60 pupils. This is especially important considering that the number of pupils attending Welsh Medium Education in Cardiff is increasing, contrary to the findings of the consultation document.

Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Gymraeg Treganna

Mae unrhyw newid dalgyllch, er yn anochel gyda thwf addysg Gymraeg yn ein dinas, yn creu rhwyg yn y gymdeithas a theulu adeiladwyd mor ofalus dros y blynyddoedd. Rhaid datgan ein tristwch wrth weld strydoedd ffin Treganna a Phontcanna yn gadael teulu Treganna a Phlasmawr. Fe fu'r cymunedau yma yn rhan o'n teulu ers 1987 ac yn allweddol bwysig yn y frwydr i adeiladu a sefydlu'r Ysgol mewn adeilad newydd.

Rydym o'r farn mai Opsiwn B sy'n cynnig yr anaf lleiaf i'r ecoleg dyner hwn. Wedi newid dalgyllchoedd Treganna a Phwll Coch, tybiwn y bydd gostyngiad yn niferoedd yr Ysgol yn y tymor byr. Gyda thwf a datblygiad safle'r Felin ar Ffordd y Feddygfa (Sanatorium Road) mae'n debyg bydd niferoedd yr Ysgol yn ail sefydlu er mwyn cynnal y tair ffrwd o 90 disgybl.

Buasai'r cwmp mewn niferoedd yn arwain at bwysau afresymol ar gyllid yr Ysgol oherwydd *AWPU. Fe fydd angen amddiffyn a chynnal y staff dysgu adeiladwyd ers 2013 dros y cyfnod yma. Carem felly i'r Awdurdod sicrhau cyllid blynyddol yr Ysgol, yn seiliedig ar niferoedd disgyblion, ar isafswm cyllideb 2018/19 am gyfnod o dair blynedd tan Fedi 2024.

Pennaeth Ysgol Gymraeg Treganna

Dyma ymateb i'r ymgymghoriad ar ran staff a chorff llywodraethol Ysgol Treganna:

Mae unrhyw newid dalgyllch, er yn anochel gyda thwf addysg Gymraeg yn ein dinas, yn creu rhwyg yn y gymdeithas a theulu adeiladwyd mor ofalus dros y blynyddoedd. Rhaid datgan ein tristwch wrth weld strydoedd ffin Treganna a Phontcanna yn gadael teulu Treganna a Phlasmawr. Fe fu'r cymunedau yma yn rhan o'n teulu ers

1987 ac yn allweddol bwysig yn y frwydr i adeiladu a sefydlu'r Ysgol mewn adeilad newydd.

Er na fedrwn gytuno ar yr un opsiwn yn yr ymgynghoriad - rydym o'r farn mai Opsiwn B sy'n cynnig yr anaf lleiaf i'r ecoleg dyner hwn.

Wedi newid dalgylchoedd Treganna a Phwll Coch, tybiwn y bydd gostyngiad yn niferoedd yr Ysgol yn y tymor byr. Gyda thwf a datblygiad safle'r Felin ar Ffordd y Feddygfa (Sanatorium Road) mae'n debyg bydd niferoedd yr Ysgol yn ail sefydlu er mwyn cynnal y tair ffrwd o 90 disgybl.

Buasai'r cwmp mewn niferoedd yn arwain at bwysau afresymol ar gyllid yr Ysgol oherwydd AWPU. Fe fydd angen amddiffyn a chynnal y staff dysgu adeiladwyd ers 2013 dros y cyfnod yma. Carem felly i'r Awdurdod sicrhau cyllid blynyddol yr Ysgol, yn seiliedig ar niferoedd disgyblion, ar isafswm cyllideb AWPU 2020/21 am gyfnod o dair blynedd tan Fedi 2024.

Ysgol Uwchradd Fitzalan - Pennaeth Cynorthwyol

Whilst in principle we agree with the admission arrangements our greatest concern as a school is the fact that as an oversubscribed school we do have a large number of pupils in our catchment that do not get places at Fitzalan when they transfer from primary school.

Due to the nature of the families they find it very difficult to get to schools when there is no school transport. They then remain out of school for long periods of time, which is very detrimental to the education of some of the most vulnerable learners.

We are keen to work with County to ensure that all pupils are placed successfully within Cardiff by September 1st to avoid stress for families and placing children at risk.

Specific feedback on points

7.2 If a pupil moves out of catchment before starting at the school, it is vital that the admissions team are clear and explicit with their communication to us of the name and address of the pupil so they can be removed from our pre-admissions prior to them starting. This would be better facilitated if the admissions team are contactable during the summer holidays and the first few weeks of term.

9.4 There should be NO pupils without a school place for September. Families need to be supported by County to ensure this happens.

Pennaeth Ysgol Glan Morfa

As the Headteacher of Ysgol Glan Morfa I welcome the possibility of moving into the Bro Edern cluster. I have started meeting with Bro Edern since January due to increased numbers of our pupils attending the school. 26 out of 28 pupils attended Bro Edern last year due to lack of space at Ysgol Glantaf even though we are a part of the catchment area. Professionally I find the Bro Edern cluster very welcoming but also a cluster which is similar in demographic terms which makes our pupils very similar which is advantageous whilst working together. They are close to us geographically which makes it easier for our parents to pick up and drop off in the

mornings or after school clubs as the drive to Glantaf is particularly difficult at certain times of the day and getting on a bus from Splott to Llandaf North does cause challenges with the numerous bus changes that has to be made.

My main concern however is the transport situation. We have a very high free school meal intake at Glan Morfa 34% (and rising) and therefore getting to Bro Edern can be tricky in terms of catching a bus into town then going on another bus to reach Bro Edern by around 08:15 in the morning. I've had many parents raising this concern to me and therefore if the council could provide a bus then this would ensure that the pupils are taken safely there and back. The parents that I have spoken to are not expecting a free service but they have concerns about their children going on different buses and particularly into town when it's dark in winter without any supervision. If the council and Bro Edern could come to some arrangements then that I believe this would be very beneficial. Another concern would be that if this isn't sorted then we might lose children to English medium education due to parents who have no means or transport in taking them to Bro Edern daily. This would go against the Council's 2030 vision and Welsh Government's 1 million Welsh speakers by 2050 campaign.

To summarise I have no doubt that Glan Morfa joining the Bro Edern cluster is the best thing for the school. I am looking forward to joining them officially and working together to give the pupils of our area the best possible education.

Pennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern

Trafodwyd yr awgrym o newid Ysgol Gynradd Gymraeg Glan Morfa o ddalgylch presennol Glantaf i ddalgylch Bro Edern. Mae uwch-arweinwyr yr ysgol yn unfrydol fod yr awgrym hwn yn un synhwyrol am nifer o resymau, gan gynnwys:

1. Yn ddaearyddol mae Glan Morfa yn nes at Fro Edern nag y mae at Lantaf
2. Mae nifer cynyddol o ddisgyblion Glan Morfa yn trosglwyddo i Fro Edern ar ddiwedd blwyddyn 6, gan gynnwys 24 o ddisgyblion ym Medi 2019
3. Mae'r sefyllfa bresennol yn achosi diffyg parhad i Lan Morfa – maent yn dod i rai digwyddiadau clwstwr Bro Edern a rhai digwyddiadau clwstwr Glan Taf
4. Mae'r sefyllfa bresennol yn ei gwneud yn anos i gynllunio trosglwyddo effeithiol rhwng disgyblion Glan Morfa a Bro Edern, e.e. mae'r broses drosglwyddo gyda disgyblion ADY yn cychwyn pan maent ym mlwyddyn 5 neu iau. Nid yw hyn yn gallu digwydd gyda disgyblion Glan Morfa nes y maent wedi dewis eu hysgol ddiwedd tymor yr hydref ym mlwyddyn 6.
5. Byddai bod yn rhan swyddogol o'r clwstwr yn hwyluso trosglwyddo ac yn gwella'r broses drosglwyddo i ddisgyblion Glan Morfa gan sicrhau eu bod yn cael yr un profiadau â'u cyfoedion e.e. mae blynyddoedd 6 a 7 y clwstwr yn mynychu Llangrannog fel digwyddiad pontio, ac mae athrawon yr adran leithoedd rhyngwladol o Fro Edern yn mynychu Ysgolion y clwstwr unwaith yr wythnos i ddysgu naill ai Almaeneg neu Ffrangeg i'r disgyblion. Nid yw disgyblion Glan Morfa ar hyn o bryd yn gallu elwa o'r digwyddiadau hyn yn ystod blwyddyn 6.
6. Mae'r argymhelliad yn gam tuag at sicrhau fod y tair ysgol Gyfun yn hyfyw o ran niferoedd
7. Mae'r disgyblion sydd yn dod i Fro Edern yn integreiddio'n llwyr gyda gweddill disgyblion yr ysgol ac nid oes rheswm i feddwl na fyddai hyn yn parhau

Un o'r rhwystrau a nodwyd oedd teithio. Ar hyn o bryd nid oes bws yn teithio o ddalgylch Glan Morfa heibio i Fro Edern. Hoffai'r ysgol awgrymu tybed os oes modd i adran drafnidiaeth addysg yr awdurdod gydweithio gyda chwmni bws NAT i sefydlu llwybr taith hyfyw i Fro Edern. Ar hyn o bryd mae NAT yn darparu tri bws (rhifau 810, 811 ac 812) o ddwyrain y ddinas i Fro Edern. Roedd pedwerydd bws hyd at hanner tymor Chwefror – yr 815 – ond tynnwyd y gwasanaeth hwn yn ei ôl oherwydd nad oedd yn hyfyw i'w redeg. Roedd yr 815 yn teithio yn ne'r clwstwr – tybed felly os oes modd edrych ar ail gyflwyno'r 815 ym Medi, a bod ei lwybr yn cynnwys Adamsdown a Splott ar y ffordd i Fro Edern? Gallai hyn fod yn opsiwn byr dymor eithaf rhwydd ei gyflwyno fyddai hefyd yn lliniaru ofnau rhieni Glan Morfa.

Clwstwr Ysgolion Bro Edern

Dyma ymateb ar ran Clwstwr Ysgolion Bro Edern. Mae'n cynnwys y pum ysgol ganlynol:

1. Ysgol Gynradd Gymraeg Bro Eirwg
2. Ysgol Gynradd Gymraeg Pen y Groes
3. Ysgol Gynradd Gymraeg Pen y Pil
4. Ysgol Gynradd Gymraeg Y Berllan Deg
5. Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern

Trafodwyd yr awgrym o newid Ysgol Gynradd Gymraeg Glan Morfa o ddalgylch presennol Glantaf i ddalgylch Bro Edern. Mae uwch-arweinwyr yr Ysgolion yn unfrydol fod yr awgrym hwn yn un synhwyrol am nifer o resymau, gan gynnwys:

1. Yn ddaearyddol mae Glan Morfa yn nes at Fro Edern nag y mae at Lantaf
2. Mae nifer cynyddol o ddisgyblion Glan Morfa yn trosglwyddo i Fro Edern ar ddiwedd blwyddyn 6, gan gynnwys 24 o ddisgyblion ym Medi 2019
3. Mae'r sefyllfa bresennol yn achosi diffyg parhad i Lan Morfa – maent yn dod i rai digwyddiadau clwstwr Bro Edern a rhai digwyddiadau clwstwr Glan Taf
4. Mae'r sefyllfa bresennol yn ei gwneud yn anos i gynllunio trosglwyddo effeithiol rhwng disgyblion Glan Morfa a Bro Edern.
5. Byddai bod yn rhan swyddogol o'r clwstwr yn hwyluso hyn ac yn gwella'r broses drosglwyddo i ddisgyblion Glan Morfa gan sicrhau eu bod yn cael yr un profiadau â'u cyfoedion
6. Mae'r argymhelliad yn gam tuag at sicrhau fod y tair ysgol Gyfun yn hyfyw o ran niferoedd
7. Mae'r disgyblion sydd yn dod i Fro Edern yn integreiddio'n llwyr gyda gweddill disgyblion yr ysgol ac nid oes rheswm i feddwl na fyddai hyn yn parhau

Un o'r rhwystrau a nodwyd oedd teithio. Ar hyn o bryd nid oes bws yn teithio o ddalgylch Glan Morfa heibio i Fro Edern. Hoffai'r clwstwr awgrymu tybed os oes modd i adran drafnidiaeth addysg yr awdurdod gydweithio gyda chwmni bws NAT i sefydlu llwybr taith hyfyw i Fro Edern. Ar hyn o bryd mae NAT yn darparu tri bws (rhifau 810, 811 ac 812) o ddwyrain y ddinas i Fro Edern. Roedd pedwerydd bws hyd at hanner tymor Chwefror – yr 815 – ond tynnwyd y gwasanaeth hwn yn ei ôl oherwydd nad oedd yn hyfyw i'w redeg. Roedd yr 815 yn teithio yn ne'r clwstwr – tybed felly os oes modd edrych ar ail gyflwyno'r 815 ym Medi, a bod ei lwybr yn cynnwys Adamsdown a

Splott ar y ffordd i Fro Edern? Gallai hyn fod yn opsiwn byr dymor eithaf rhwydd ei gyflwyno fyddai hefyd yn lliniaru ofnau rhieni Glan Morfa.

Pennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Gwelaf fod y cynigion yn ymgais synhwyrol, at ei gilydd ymgyrraedd at gydbwysedd gwell rhwng niferoedd disgyblion a'r lleoedd sydd ar gael o fewn dalgylchoedd cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg y ddinas. Mae'n anochel, fodd bynnag, wrth ymateb i'r cynigion ar gyfer y newidiadau a awgrymir, fod sgil effeithiau negyddol i agweddau ar yr atebion eu hunain a dylid ceisio lleihau'r rhain wrth benderfynu ar y llwybr orau ymlaen.

Cynigir:

- **Trosglwyddo dalgylch Ysgol Glan Morfa o Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf i Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern – Cytunwn.**

Rhesymeg: Gwelwn hyn yn ddigon synhwyrol. Mae cyfrifoldeb gan yr AALI i sicrhau lleoedd ac i gynllunio ar gyfer hyfywedd y tair Ysgol Gyfun Gymraeg. Byddai hyn yn golygu llai o deithio i ddisgyblion Glan Morfa ac yn hyrwyddo gwell ddsbarthiad niferoedd gan leihau lleoedd gwag ym Mro Edern.

- **Newid ffiniau rhwng dalgylchoedd Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf ac Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr, ar y ffin ysgol gynradd rhwng Ysgol Pwll Coch ac Ysgol Treganna -**

Cytunwn gan gydnabod mai Opsiwn B gaiff yr effaith andwyol leiaf ar Blasmawr.

Rhesymeg: Gwelir bod hyn yn ganlyniad sicrhau ymgymryd a lleoedd gwag a greir wedi sefydlu dalgylch newydd i Ysgol Hamadryad ac yn sgil hynny llenwi lleoedd gwag yn Ysgol Pwll Coch drwy fynd a disgyblion o Dreganna i Bwll Coch. Prin yw'r effaith hir dymor ar Ysgol Mynydd Bychan ac felly gwelwn fod y rhesymeg yn synhwyrol. Noda'r ymgynghoriad:

Mae bob cyfeiriad yn ardaloedd Treganna a Glan-yr-afon, y mae disgwyl iddynt drosglwyddo o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Glantaf, yn agosach at Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf nac Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr. Byddai'r pellter teithio o'r cartref i'r ysgol yn lleihau'n sylweddol.

Eto, gellir cytuno felly a'r rhesymeg fel ymgais i symud at leihau lleoedd gwag a lleihau teithio.

Gwelir bod Opsiwn A neu B yn cael eu cynnig.

Mae opsiwn A a B yn golygu colled net (niferoedd disgyblion mewn dalgylch)i Lantaf o gymharu a phetai dim newid ond gan fod mwy o ragweld galw nag am leoedd fydd ar gael yng Nglantaf a chan fod niferoedd Bro Edern yn dod yn fwy hyfyw wrth drosglwyddo Glan Morfa, gwlewn yr opsiynau hyn yn ddealladwy.

Petai dim newid l'r dalgylchoedd yng Nglantaf rhagwelir 274 disgybl o fewn dalgylch ar gyfer bl 7 2021/22.(Uchafrif 240) Golyga Opsiwn A: 271 ac Opsiwn B: 265. Byddai 9 llai (net) gennym, felly dan Opsiwn B

O ran Plasmawr, byddai dim newid yn golygu 184 (Uchafrif 210.) Golyga Opsiwn A: 164 ac Opsiwn B: 170. Byddai 14 llai (net) ganddynt dan Opsiwn B. Mae Opsiwn B yn llai o ergyd i niferoedd Plasmawr ond golyga hyn fwy o leoedd gwag ym Mhwl Coch drwy fod Treganna'n cadw mwy o'i disgyblion presennol.

Yn ymarferol, bydd Glantaf yn y flwyddyn honno wedi colli 23 I Fro Ederm a chael 14 o ddalgylch presennol Plasmawr dan Opsiwn B = -9. Fodd bynnag, nodir ar dud 25 yr Ymgynghoriad:

Byddai dal yn bosib i rieni nodi blaenoriaeth i unrhyw ysgol a chael eu derbyn i'r ysgol honno pe byddai digon o leoedd ar gael.

Dan y cynigion hyn a'r niferoedd a fydd mewn dalgylch, bydd lleoedd ar gael ym Mhlasawr i bob un o'r 14 nodi blaenoriaeth a chael lle ym Mhlasawr os dymunant fynd yno. Felly hefyd yn y blynyddoedd dilynol tan 2024 yn ol tablau 4, 5 a 6 yr ymgynghoriad (tud 17-18)

Gwn fod cyd-bennaeth wedi mynegi pryder y byddai anwastadedd yn y cyfansoddiad cymdeithasol gyda Glantaf yn gwasanaethu dalgylch a chanddo fwy o fantais gymdeithasol. Serch hyn, nodwn mai % Cinio rhad y tair Ysgol yw :

Bro Ederm	10.7%
Glantaf	9.2%
Plasmawr	6.8%

Ni welaf, felly bod y newidiadau'n rhoi un ysgol gyfun dan anfantais.

Cytunwn hefyd a'r cynlluniau ar gyfer sefydlu dalgylch Hamadryad.

Pennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Mae gan yr ymgynghoriad ar ddalgylchoedd ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg dau brif nod sef:

- (1) sefydlu dalgylch ar gyfer Ysgol Hamadryad a,
- (2) cydbwysu niferoedd ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg y ddinas.

Cytunaf gyda'r nod gyntaf bod angen dalgylch clir ar Ysgol Hamdryad er mwyn iddi dyfu'n ysgol llawn dwf.

Cytunaf a chrosawaf yr ail nod o gydbwysu niferoedd ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg y ddinas ond yn anffodus nid yw'r naill opsiwn na'r llall a gynigir yn yr ymgynghoriad yn cynnig ffordd dilys o gyflawni hyn. Yn achos opsiwn A ac opsiwn B mae niferoedd disgyblion Ysgol Plasmawr yn gostwng yn arwyddocaol dros amser (78% capasiti yn 2021) a niferoedd disgyblion Ysgol Glantaf yn cynyddu'n

arwyddocaol dros amser (116% capasiti yn 2024). **Nid yw hyn yn ymateb i nod yr ymgynghoriad o gydbwysu niferoedd disgyblion yr ysgolion uwchradd.**

Credaf yn ogystal fod angen ystyried cydbwysu natur a chyfansoddiad cymdeithasol-economaidd y dair ysgol er lles addysg Gymraeg y Brifddinas i'r dyfodol. Fe allai'r penderfyniadau ar ddiwedd y broses ymgynghori hyn gael effaith pell-gyrhaeddol negyddol ar addysg uwchradd Cymraeg ar draws y ddinas fyddai'n mynd yn erbyn y weledigaeth ar gyfer addysg y ddinas yn y ddogfen Caerdydd 2030.

Mae'r ymgynghoriad yn cynnig newid i'r ffin rhwng dalgylch Ysgol Plasmawr ac Ysgol Glantaf. Yn yr achos hyn (opsiwn A a B) byddai ardal Pontcanna o'r ddinas yn symud allan o dalgylch Ysgol Plasmawr ac i mewn i dalgylch Ysgol Glantaf.

Byddai colli ardal Pontcanna allan o dalgylch Ysgol Plasmawr yn cael effaith tebyg i'r hyn ddigwyddodd pan symudwyd dalgylch Ysgol Pencae (Llandaf) allan o ddalgylch Plasmawr a mewn i ddalgylch Ysgol Glantaf yn Medi 2017. Mae disgyblion sy'n byw mewn ardaloedd breintiedig o'r ddinas fel Llandaf a Pontcanna yn tueddu fod yn ddysgwyr annibynnol, llwyddiannus sydd fel arfer yn aros ymlaen i'r chweched dosbarth. Mae 11% o boblogaeth presennol ein 6ed dosbarth yn byw yn ardal Pontcanna. Fe fyddai colli'r ardal yma o dalgylch yr ysgol yn cael effaith negyddol ar safonau'r ysgol, yn ergyd drom i'n 6ed dosbarth a fydd yn debygol o greu bwch mewn safonau rhwng dwy ysgol uwchradd Gymraeg gyfagos.

Mae'r cynnig i newid y ffin rhwng rhwng dalgylch Ysgol Plasmawr a Glantaf yn debygol o waethygu'r cydbwysedd cymdeithasol-economaidd rhwng y ddwy ysgol. Mae'r tabl isod yn crynhoi effaith y newid ar y dair ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg. Mae map indecs aml-amddifadedd (Index of multiple deprivation) y Sir yn tystio i'r gwahaniaethau amlwg rhwng cefndir cymdeithasol-economaidd y dair ysgol caiff effaith pell-gyrhaeddol ar addysg cyfrwng Cymraeg y ddinas i'r dyfodol.

Croesawaf y weledigaeth a'r uchelgais ar gyfer addysg a dysgu yng Nghaerdydd yn y ddogfen Caerdydd 2030, ond mae'r ddogfen hefyd yn cyfeirio at yr angen i fynd i'r afael â'r "bwch sylweddol mewn canlyniadau addysgol rhwng disgyblion o deuluoedd incwm isel a'r rheini o gefndiroedd mwy cefnog yng Nghaerdydd. Gyda ffocws ar draws Caerdydd ar fynd i'r afael ag anghydraddoldeb yn y ddinas, mae angen ymdrech fawr i gau'r bwch cyrhaeddiad rhwng y rheini sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'r gweddill". Mae'r cynnig i newid y ffin rhwng Ysgol Plasmawr a Ysgol Glantaf yn cynyddu'r anghydraddoldeb rhwng dwy ysgol uwchradd gyfagos o fewn y ddinas ac yn groes i weledigaeth y ddinas. Mae'r egwyddor o gynhwysiant cymdeithasol ar draws ysgolion y ddinas yn greiddiol i weledigaeth Caerdydd ar gyfer addysg ei phlant ond yn cael ei fethu yn y cynigion hyn.

	Plasmawr (6/7 fe)	Glantaf (8 fe)	Bro Edern (6 fe)
Rhanbarthau Caerdydd	Gorllewin	Gogledd / Canol	Dwyrain
Ardaloedd o Gaerdydd o fewn dalgylchoedd yr ysgolion	Pentyrch; Creigiau; Radyr; Pentrebane; Fairwater; Danescourt;	Thornhill; Llanishen; Lisvane; Rhiwbeina; Whitchurch; Llandaff North; Heath; Cathays; Llandaff;	Pontpennau; Pentwyn; Cyncoed; Penylan; Llanrumney;

	Canton; Caerau; Ely.	Pontcanna; Leckwith; Grangetown; Riverside, Butetown.	Rumney; St Mellons; Llanedeyrn; Splott; Roath.
Ysgolion cynradd o fewn dalgylchoedd yn ôl y cynigion yn yr ymgynghoriad (f/e)	Treganna (2); Gwaelod y Garth (1), Coed-y-Gof (1); Creigiau (1); Nant Caerau (1)	Melin Gruffydd (2); y Wern (2/3); Mynydd Bychan (1); Pwll Coch (2); Pencae (1); Glan Ceubal (1); Hamadryad (2); Treganna (1)	Berllan Deg (2); Bro Eirwg (2); Pen-y-Pil (1); Pen-y-Groes (1); Glan Morfa (2)
Maint tebygol yr ysgol yn llawn dwf(fe)	6 (7)	13	6 (7)
Crynodeb byr o'r dalgylch	Pegynu mewn grwpiau cymdeithasol-economaidd. Traean o'r dalgylch yn byw yn rhai o ardaloedd mwyaf difreintiedig Caerdydd.	Dalgylch cymysg gyda rhan helaeth yn cynnwys ardaloedd mwyaf breintiedig Caerdydd.	Dalgylch cymysg gyda % uchel o ddisgyblion yn byw mewn ardaloedd difreintiedig iawn.

Mae Cyngor Caerdydd wedi buddsoddi degau o filiynau o bunnoedd ar adeiladu ysgolion newydd cyfrwng saesneg yn nhwyrain a gorllewin y ddinas mewn ymgais i ymateb i broblemau hir dymor yn y sector uwchradd Saesneg lle bu anghyfartaleddau rhwng ysgolion sy'n perfformio'n dda ac eraill sy'n perfformio'n is. Mae yna berygl yn y cynnig hyn y gall yr Awdurdod Lleol fod yn ail adrodd problemau'r gorffennol yn y sector cyfrwng Cymraeg drwy greu 'Cardiff High School' cyfrwng Cymraeg yn y canol.

Os aiff y cynnig hon yn ei flaen, fe fydd perfformiad academiaidd Plasmawr yn debygol o ddirywio ac fe fydd llai o ddisgyblion yn aros i'r Chweched Dosbarth. Fydd teuluoedd sydd yn dymuno addysg Cymraeg i'w plant yn debygol o symud i ardaloedd yng nghanol a gogledd Caerdydd ac mae perygl y collwn nifer sylweddol o ddisgyblion allan o'r sector cyfrwng Cymraeg yn gyfangwbl. Mae'r cynnig hwn yn mynd i danseilio un ysgol uwchradd ar draul un arall. Fe ddylid osgoi polareiddio ysgolion ar bob cyfryw ac yn hytrach blaenoriaethu chwilio am ddatrysiadau llawer mwy cadarnhaol a chreadigol.

Mae'r ddogfen ymgynghori yn nodi bod y Cyngor wedi gweithio'n agos gyda'i bartneriaid ar Fforwm Addysg Gymraeg Caerdydd i adnabod newidiadau i ddalgylchoedd fyddai'n cynnig **datrysiad cynaliadwy a strategol** i gefnogi twf addysg Gymraeg yng Nghaerdydd. Nid oes tystiolaeth yn y ddogfen i gefnogi'r rhesymeg hyn gan nad oes ystyriaeth wedi ei roi i effaith datblygiadau preswyl newydd (LDP) ar niferoedd disgyblion addysg Gymraeg y dyfodol. Mae'n debyg y bydd angen ail edrych eto ar dalgylchoedd ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg y ddinas pan fydd poblogaeth yr LDP (Plas Dŵr) yn cynyddu ac felly **mae'r datrysiad a gynigir yn y ddogfen hon yn anghynaliadwy.**

Gofynnaf yn garedig i chi beidio a chytuno i gynllun fyddai'n niweidio addysg uwchradd Gymraeg ar draws y ddinas ond yn hytrach i alw ar yr Awdurdod Lleol am gynllun hir dymor mwy cynaladwy a theg fyddai'n gwasanaethu buddiannau holl rhanddeiliaid y sector cyfrwng Gymraeg i'r dyfodol.

Buaswn yn falch iawn pe bai Cyngor Caerdydd yn ystyried y cynigion canlynol mewn ymateb i'r ymgynghoriad:

- Sefydlu dalgylch i Ysgol Hamdryad.
- Parhau gyda'r newid i'r dalgylchoedd cynradd sy'n cael yr effaith leiaf ar niferoedd yr ysgolion cynradd – opsiwn B.
- Cadw'r dalgylchoedd ysgolion uwchradd fel ag y maent yn bresennol a pheidio newid y ffin rhwng dalgylchoedd Plasmawr a Glantaf nes bod adolygiad lawn wedi ei gwblhau o effaith datblygiadau LDP y ddinas (Plas Dŵr, The Mill a safle'r BBC) ar niferoedd disgyblion cynradd ac uwchradd cyfrwng Gymraeg y ddinas yn y dyfodol.

Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)

Mudiad yw RhAG sy'n cynrychioli rhieni disgyblion mewn ysgolion Gymraeg a rhai sydd am weld twf ysgolion Gymraeg ac addysg Gymraeg. Mae RhAG yn credu, fel y gwna Llywodraeth Cymru, mai ysgolion Gymraeg yw'r model ysgol gorau o ran rhoi sgiliau llawn mewn dwy iaith i bob disgybl.

Cefndir

Rydym yn nodi manylion y cynnig, sef:

- **Pennu dalgylch newydd a gyfer Ysgol Gynradd Gymraeg Hamadryad a gwella'r cydbwysedd yn nifer y disgyblion a'r lleoedd mewn dalgylchoedd ysgolion cynradd cyfagos**
- **Taro cydbwysedd rhwng nifer y disgyblion a'r lleoedd ym mhob dalgylch ysgol uwchradd**

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu rhoi ar waith o fis Medi 2021.

Sylwadau RhAG Caerdydd ar y cynigion

1. Mae RhAG Caerdydd yn falch bod addysg cyfrwng Gymraeg yn ffynnu yn ninas Caerdydd. Gwyddom mai'r model hwn o addysg drochi sydd wedi ei gydnabod yn rhyngwladol a lefyd gan Lywodraeth Cymru fel yr unig fodel sy'n gweithio i greu dinasyddion sy'n gyfangwbl ddwyieithog, mewn ardaloedd lle mae dros 90% o'r disgyblion yn dod o gartrefi di-Gymraeg. Un o ganlyniadau twf a llwyddiant addysg cyfrwng Gymraeg yw'r angen i addasu dalgylchoedd er mwyn sicrhau bod gan bob ysgol ddalgylch addas. Rydym yn derbyn felly bob hyn a hyn bod angen i'r sir addasu dalgylchoedd cyfrwng Gymraeg mewn modd sensitif, addas a rhesymol.

2. Nid yw RhAG yn derbyn y bydd disgwyl i niferoedd derbyn cyfrwng Cymraeg ddisgyn oherwydd gostyngiad mewn poblogaeth (t.3). Nid dyma'r patrwm dros y ddegawd ddiwethaf er y bu gostyngiad bychan y llynedd. Ni ddylai'r sir ychwaith ragweld gostyngiad yn y sector, ond yn hytrach annog cynnydd. Mae mynegi bod 15% o leoedd gwag yn bodoli eleni sy'n caniatáu ar gyfer twf yn gamarweiniol. Yn fynych nid yw'r lleoedd yn y lleoliad cywir ar gyfer rhieni, a rhaid sicrhau mwy o leoedd lleol a fydd yn ei hun yn annog twf. Gwelwyd hyn gyda chynnydd o ran dewis cyntaf rhieni ar gyfer dosbarth derbyn Hamadryad ar gyfer 2020, sy'n brawf nad yw'r ffigurau yn y ddogfen hon yn dal dŵr. Ni allwn dderbyn ffigurau tud. 5/6 a thud. 17/18 fel rhai realistig felly ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg, a rhaid i'r sir gynllunio ar gyfer cynyddu capasiti mewn rhai ardaloedd penodol.
3. Mae RhAG wedi galw ers tro am ddalgylch addas i Ysgol Hamadryad er mwyn i'r ysgol allu ffynnu yn ei chymuned, ac yn falch bod hyn yn digwydd.
4. Rydym yn cefnogi'r ffaith bod Hamadryad yn mynd i wasanaethu ardal Grangetown, a bydd cael dalgylch yn siŵr o gynyddu niferoedd derbyn yr ysgol, wrth i'r ysgol gael lle ar restr mynediad swyddogol y sir i rieni.
5. Rydym yn cydnabod bod Hamadryad wedi'i lleoli yn nalgylch Pwll Coch, ac felly rhaid i'r sir sicrhau dalgylch addas i Pwll Coch er mwyn i'r ysgol honno ffynnu. Mae niferoedd Ysgol Pwll Coch wedi disgyn yn y blynyddoedd diwethaf o ganlyniad i agor Hamadryad, ac felly mae angen dalgylch addas arni a fydd yn golygu y gall gyrraedd y capasiti llawn o ddwy ffrwd yn y blynyddoedd nesaf. Am nad yw opsiwn A nac opsiwn B yn debygol o roi dwy ffrwd i Ysgol Pwll Coch ar sail ffigurau presennol, dylid cynyddu dalgylch Pwll Coch yn fwy nag un o'r opsiynau hyn yn unig, a fydd yn tynnu pwysau oddi ar Treganna/Nant Caerau yn y ddwy flynedd nesaf hefyd (yn enwedig o gofio bod tai newydd yn cael eu hadeiladu yn nalgylch Treganna). Byddai hyn yn sicrhau bod yr ysgolion i gyd yn hyfyw ac yn gwneud defnydd o'r lleoedd sydd ar gael.
6. Rydym am weld y cyngor yn ymateb i alwad rhieni i sicrhau lleoedd i frodyr/chwirydd mewn ysgolion cynradd/uwchradd, os yw'r sir wedi newid dalgylch eu cartrefi.
7. Mae gwaelod Caerau yn symud i fod yn rhan o ddalgylch Treganna. Hoffwn sicrhau na fydd hyn yn effeithio ar addewid y sir i newid Ysgol Nant Caerau yn ysgol ddwy ffrwd o fewn y blynyddoedd nesaf, ac na fydd hyn yn golygu y caiff unrhyw gynlluniau eu hoedi.
8. Credwn fod newid Glan Morfa i Fro Edern yn rhesymol, ond rydym yn bryderus y bydd cymorth ariannol o ran trafniadaeth yn cael ei dynnu ar gyfer disgyblion y dalgylch difreintiedig yma, a allai gael effaith andwyol ar niferoedd trosglwyddo i ysgol uwchradd Gymraeg.
9. Cytunwn ei fod yn synhwyrol bod Ysgol Hamadryad yn bwydo Ysgol Glantaf, yn ddaearyddol a hefyd o ran cydbwysedd cymdeithasol ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y ddinas.

Crynodeb

- Nid yw ffigurau'r ddogfen hon yn gredadwy o ran niferoedd derbyn, felly ni ddylid seilio cynllunio ar gyfer dyfodol y sector arni
- Rydym yn cytuno y dylid rhoi dalgylch addas i Ysgol Hamadryad
- Rhaid sicrhau bod Pwll Coch, am ei bod wedi colli ardal Grangetown o'i dalgylch, yn derbyn dalgylch newydd a fydd yn creu dwy ffrwd hyfyw
- Ni ddylai'r effaith ar ddalgylch Nant Caerau oedi datblygiad yr ysgol yn ysgol ddwy ffrwd